

Burcu Kösem

EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

Şanlı Türk tarihinde Cumhuriyet, Kuvâ-yi Milliye ruhu ile küllerinden doğmayı ifade eder. Ulu önder Atatürk başta olmak üzere bu ruhu temsil eden tüm ceddimize şükranlarımızla...

CORONA-EKONOMİ BÜLTENİ

29 Ekim / 2021

Bu rapor; Covid-19 virüsünün dünya ekonomilerinde yarattığı ekonomik krizi, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Enflasyon Raporu ve Cari Denge Vurgusu

- ❑ İç ve dış siyasi gelişmelerin yoğun olduğu kısa bir haftayı geride bırakırken, Cumhuriyetimizin 98. yılını minnet ve şükranla kutluyoruz..
- ❑ Kur üzerinde baskı yaratan TCMB faiz indirim kararı ile beraber ekonomik model tartışmaları devam ederken, Enflasyon Raporu yayınlandı.
- ❑ Rapor ile 2021 enflasyon tahmini yüzde 14,1'den yüzde 18,4'e, 2022 yıl sonu enflasyon tahmini ise yüzde 7,8'den yüzde 11,8'e yükseltilmiş oldu.
- ❑ TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu, açıklamalarında cari dengeyi sağladığı noktada Türkiye ekonomisinin finansal istikrarı sağlamış olacağına vurgu yaptı.
- ❑ Öte yandan cari açığı kapamayı dövizdeki yükseliş ile sağlama hedefi olmadığını, cari denge sağlandığında kur üzerindeki baskının azalacağını belirtti.
- ❑ Buraya kadar faiz kararı sonrası yorumladığımız üzere TCMB'nin artan küresel ihracat talebini cari açığı kapatmak yolu ile fırsata çevirme yönünde bir adım atmış olduğunu görmekteyiz.
- ❑ Ancak bu politik sürecin getirebileceği avantaj ve dezavantajları değerlendirmek istersek;

Enflasyon Raporu ve Cari Denge Vurgusu

- ❑ Buraya kadar bakıldığında Türkiye'nin dış ticaretinde yakaladığı yüksek ivmeden fırsat yaratılması gibi bir haklı gerekçenin öncelendiğini görmekteyiz.
- ❑ Ancak gerek piyasanın gerekse de ekonomistlerin verdiği tepki ve eleştirilere bakılacak olursa yanlış bir şeyler olduğunu görüyoruz.
- ❑ Gerek merkez bankalarının aldığı para politikası kararları gerekse de maliye politikaları bir bütünlük içerisinde konjonktürel dinamiklere uygun bir yol izleme eğilimindedir.
- ❑ TCMB'nin son birkaç yılına bakıldığında ise özellikle 2018 yılından bu yana yönetim değişiklikleri ve bu değişikliklere paralel olarak politika faizinde radikal yön belirleyişleri olduğunu görmekteyiz. Bu durum zaman içerisinde TCMB gibi otonom bir kurumu siyasetin odağına taşıyarak, güven zedelemesi yaratmıştır.

Enflasyon Raporu ve Cari Denge Vurgusu

- ❑ Dolayısı ile TCMB'nin almış olduğu faiz kararları bir noktadan sonra piyasayı hedeflenen noktaya taşımak yerine döviz kuru üzerinden fiyatlanan aşırı dalgalanmalara sahne olmuştur.
- ❑ Enflasyon raporunda; «Üçüncü çeyrekte uluslararası emtia fiyatlarındaki yükselişe bağlı olarak ithalat fiyatlarındaki artış eğilimi sürerken, ihracat fiyatlarındaki artış görece daha zayıf seyretti. Bu durum, dış ticarete miktar bazında gerçekleşen dengelenmenin cari işlemler dengesine yansımaları sınırlıyor.» ifadesi ;
- ❑ Aslında sıkılaştırma ile beklenen kur düzeltme etkisinin eskisi kadar başarılı olmaması nedeni ile yönün bu defa ithal ikamesine kadar giderek, ihracata ve dalgalı kura bırakılmış olduğunu üstü kapalı bir biçimde ifade ediyor...

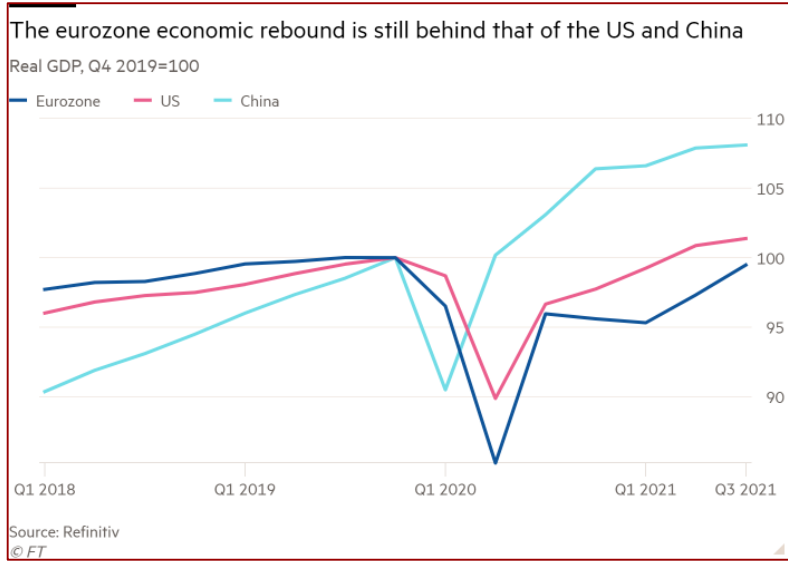
Ithalat birim değer ve miktar endeksleri, Ağustos 2021

Enflasyon Raporu ve Cari Denge Vurgusu

- ❑ Kur artışının enflasyon geçişkenliği nedeni ile getirdiği riskler bir tarafa cari denge bakımından getireceği en önemli avantaj ancak ithal ikamesi yolu ile gerçekleşebilir.
- ❑ Nedeni ise dış ticaretimizdeki yapısal ithal bağımlılığı sorunudur. Bu cümleyi Eylül ayı dış ticaret verilerimize dayanarak göstermek istersek;
- ❑ Geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre ithalatta, 2021 Eylül ayında ara mallarının payı %78,0, sermaye mallarının payı %12,9 ve tüketim mallarının payı %9,0 ;
- ❑ İthalatta, 2021 Ocak-Eylül döneminde ara mallarının payı %76,6, sermaye mallarının payı %13,6 ve tüketim mallarının payı %9,6 olarak gerçekleşmiş olmasını baz alabiliriz.
- ❑ Yüksek bir ihracat artışı yakalamamıza karşın özellikle ihracatta miktar bazında, ithalatta ise değer bazındaki yükselişler yurtiçi yerine yurtdışı ekonomilere bir artık değer yaratmaktadır.
- ❑ O nedenle ki hedeflenen yapısal dönüşüme ulaşmak adına ithal ikamesi yolu ile yurt içi üretimin yolunun açılması gerekecektir.
- ❑ Bu konuda kamu bankalarının kredi faizlerini düşürerek, kredi musluklarını reel kesime açtıkları gerçeği yadsınamaz ancak bir taraftan da artan enerji fiyatları ve tedarik darboğazları ile bu sanayi dönüşümünün nasıl ve ne kadarlık bir zaman diliminde yaratılarak, fiyat istikrarına dönüşeceği önemli bir sorunsaldır..

Euro Bölgesinde Ekonomik Toparlanma

- ❑ Euro bölgesi 3. çeyrek büyümesi % 2,2 olarak gerçekleşti. Ancak üye ülkeler açısından bakıldığında toparlanma hızlarında farklılıklar olduğu görülüyor.
- ❑ Özellikle birliğin ekonomisi güçlü dört ülkesine bakıldığında Fransa ve İtalya'da beklentilerin üstünde büyüme kaydedilirken, Almanya ve İspanya'da bu gelişimin görece olarak yavaş olduğunu görmekteyiz.
- ❑ Bu kompleks ekonomilerin varlığı nedeni ile de AMB, ABD merkez bankası FED kadar rahat bir daralma sinyali veremiyor.
- ❑ Ticaret pazarımızın brincil ülkesi Almanya'daki bu görece yavaşlamanın temelinde enerji fiyatları ve tedarik darboğazlarının üretiminde diğer ülkelere göre daha etkin olmasının payı var.
- ❑ Euro bölgesinde genel olarak büyüme eğilimi Çin ve ABD'nin ardında kalacak nicelikte, bu durum ana üretim sektörleri üzerindeki stagflasyon baskısını daha da ortaya çıkarıyor.

G20 Zirvesi

- ❑ Dünyanın en büyük ekonomilerini bir araya getiren uluslararası forum G20'nin liderler zirvesi yarın İtalya'nın başkenti Roma'da başlıyor. İki gün sürecek olan zirvede koronavirüs ile mücadele, pandemi sonrası ekonomik kalkınma ve iklim krizi konularına odaklanılacak.
- ❑ 30-31 Ekim tarihli zirve için Roma'ya gelmesi beklenen liderler arasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da yer alıyor. ABD Başkanı Joe Biden, İngiltere Başbakanı Boris Johnson, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Hindistan Başbakanı Narendra Modi zirveye şahsen katılması planlanan liderlerden.
- ❑ Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile Çin Devlet Başkanı Şi Jinping'in ise pandemiyle bağlantılı nedenlerle Roma'ya gelmeyeceği belirtiliyor.
- ❑ Cumhurbaşkanı Erdoğan, Biden ile görüşmesinin G20 zirvesi yerine COP26'da gerçekleşeceğini ifade etti.
- ❑ Özellikle 10 büyükelçi olayının G20 zirvesinde ele alınıp, alınmayacağı merak konusu oldu.

Kripto Para Gündemi

- ❑ Bu ay ABD'nin SPK'sı SEC'e tam anlamı ile arka planında dolar olduğu yönündeki açıklaması nedeni ile 41 milyon\$ ceza ödeyen dijital token Tether, düzenleme kaygılarının gölgesinde olsa da ciddi bir yükseliş ivmesi yakaladı.
- ❑ Bu yükselişin ardında yatan durum ise stablecoin liderinin getirisi; Tether, tokenlerini ödünç verdiklerinde sahiplerine güzel getiriler sağlamış olması.
- ❑ Goldman Sachs analistleri bu ayın başlarında bir raporda, "Yerleşik platformlardaki stablecoin getirileri tipik olarak yüzde 5 civarında - sigortalı banka mevduatlarındaki getirilerin yaklaşık 10 katı" diye yazdı. "Ve bu getiriler çeşitli şekillerde (kaldıraç dahil) artırılabilir."

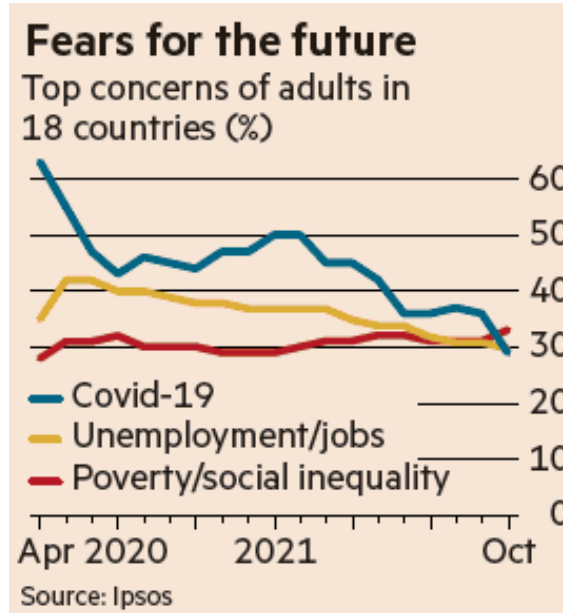
Kripto Para Gündemi

- Kripto paranın üretim sürecini oluşturan madencilik faaliyetlerine bakıldığında ise Çin'deki yasaklar sonrasında faaliyetin önemli bölümünün ABD'ye kaymış olduğu görülüyor:

Haftanın Grafiđi

- ❑ Financial Times Datawatch, Ipsos'un çoğunluğu gelişmiş 18 ülkede yapmış olduğu araştırmasına göre Geleceđe Dair Korku verisini yayınlamış.
- ❑ Buna göre Nisan 2020'den bu yana ilk kez fakirlik ve sosyal eşitsizlik kaygısının Covid-19 kaynaklı korkuların önüne geçtiği görülüyor.
- ❑ Fakirlik ve eşitsizlik kaygısının ardından en önemli korku işsizlik olarak kaydedilmiş.
- ❑ Tüm dünyada aşılmanın ve ekonomik canlanmanın etkisi ile verilen normalleşme sinyalleri insanları yeniden sistemin yarattığı geçinme ve var olma kaygısına geri döndürdüğu ortada...

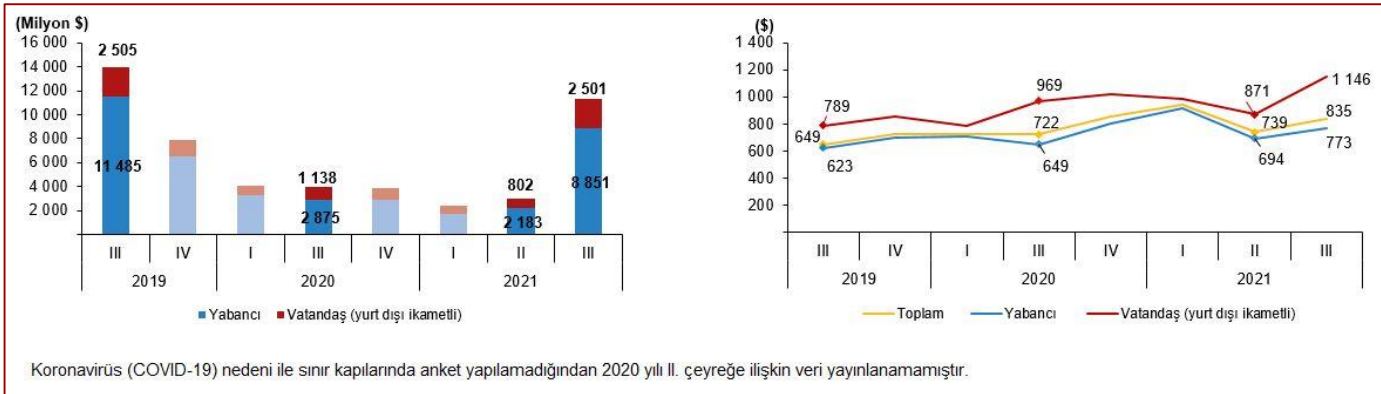

Haftadan Kalanlar

- ❑ 12 Nisan 1969'da İstanbul Kültür Sarayı adıyla hayatımıza giren AKM yeni binasıyla 29 Ekim'de açılıyor. Kültür merkezi, 2008'den 2018'e kadar kapalı kaldı ve Şubat 2018'de yenisinin yapımı için yıkıldı.
- ❑ Çevre ve Şehircilik Bakanlığının adı "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı" oldu.
- ❑ Rekabet Kurulu fahiş fiyat soruşturması kapsamında; BİM, CarrefourSA, Migros, ŞOK, A 101 ve Savola Gıda'ya toplam 2 milyar 671 milyon lira idari para cezası verilmesine karar verdi.
- ❑ Irak ve Suriye'ye asker göndermeyi içeren tezkerenin süresi, CHP ve HDP'nin "hayır" oylarına karşı AK Parti, MHP ve İYİ Parti'nin "evet" oylarıyla 2 yıl daha uzatıldı.
- ❑ Facebook, büyük bir marka yenilenmesine giderek kurumsal adının 'Meta' olarak değiştirileceğini açıkladı. Bu değişim, Facebook, Instagram ve Whatsapp gibi platformlara yansımayacak. Tüm bu uygulamaların sahibi olan şirketin adı değişiyor.
- ❑ Amazon ve Apple'ın 3. çeyrek satışları beklentilerin gerisinde kaldı.

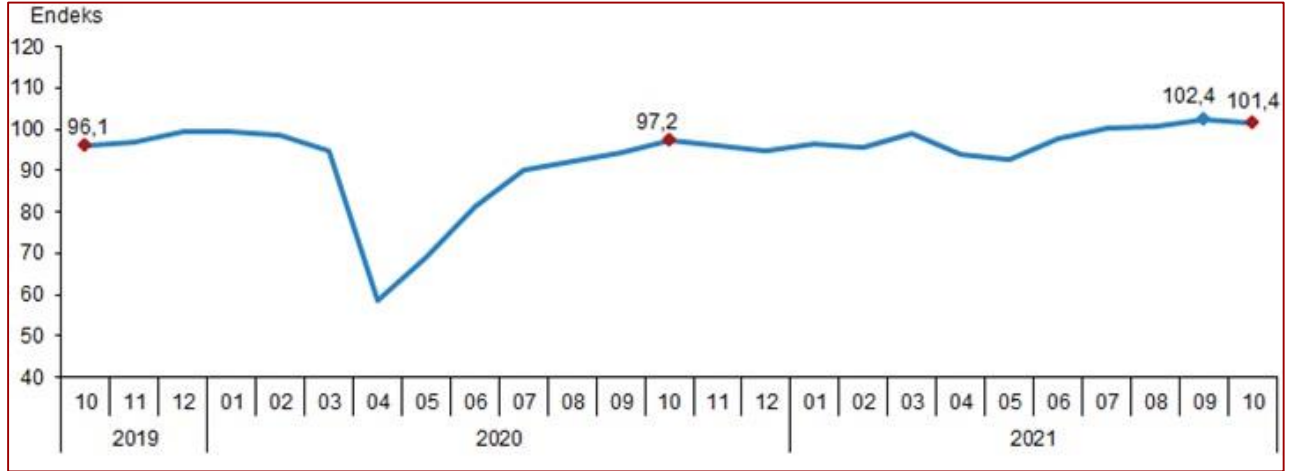
Turizm İstatistikleri, III. Çeyrek: Temmuz - Eylül, 2021

- ❑ Turizm geliri Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarından oluşan III. çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %181,8 artarak 11 milyar 395 milyon 117 bin dolar oldu.
- ❑ Turizm gelirinin (cep telefonu dolaşım ve marina hizmet harcamaları hariç) %78'i yabancı ziyaretçilerden, %22'si ise yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edildi.
- ❑ Ziyaretçiler, seyahatlerini kişisel veya paket tur ile organize etmektedirler. Bu çeyrekte yapılan harcamaların 9 milyar 63 milyon 42 bin dolarını kişisel harcamalar, 2 milyar 332 milyon 75 bin dolarını ise paket tur harcamaları oluşturdu.

Ekonomik Güven Endeksi, Ekim 2021

- Ekonomik güven endeksi Eylül ayında 102,4 iken, Ekim ayında %1,0 oranında azalarak 101,4 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici ve reel kesim (imalat sanayi) güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Hizmet Üretici Fiyat Endeksi, Eylül 2021

- H-ÜFE (2017=100) 2021 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %2,32 azalış, bir önceki yılın Aralık ayına göre %28,88, bir önceki yılın aynı ayına göre %31,30 ve on iki aylık ortalamalara göre %27,18 artış gösterdi.
- Bir önceki yılın aynı ayına göre, ulaştırma ve depolama hizmetlerinde %32,72, konaklama ve yiyecek hizmetlerinde %24,86, bilgi ve iletişim hizmetlerinde %13,35, gayrimenkul hizmetlerinde %114,82, mesleki, bilimsel ve teknik hizmetlerde %19,76, idari ve destek hizmetlerinde %20,61 artış gerçekleşti.

